

Міністерство освіти і науки України

Київський національний лінгвістичний університет

Кафедра англійської філології і філософії мови

Курсова робота

на тему: **“Авторитет у мовній свідомості представників різних етносів”**

Студентки групи ПА 16-20 факультету германської філології і перекладу заочної форми здобуття освіти спеціальності 035 Філологія Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська.  
Гайдук Тетяни Михайлівни

Науковий керівник: кандидат філологічних наук,  
доцент, професор кафедри Терехова Діана Іванівна

Київ 2023

Ministry of Education and Science of Ukraine

Kyiv National Linguistic University

Department of English Philology and Philosophy of Language

Term Paper

**“Authority in the linguistic consciousness of representatives of different ethnic groups”**

Tetiana Haiduk

Group PA 16-20 Germanic Philology and  
Translation Faculty

Research Adviser

Assos. Prof. D. I. Terekhova

PhD (Linguistics)

Kyiv 2023

# ЗМІСТ

## ВСТУП

## РОЗДІЛ I. ТЕОРІТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ СВІДОМОСТІ МОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ КУЛЬТУР

1.1. Підходи до вивчення мовної свідомості серед представників  
української та американської культур

1.2. Міжмовні омоніми: зіставний аналіз

Висновки до розділу I

## РОЗДІЛ II. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СТИМУЛІВ АВТОРИТЕТІВ/AUTHORITIES В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

2.1. Результати аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в  
українській мові

2.2. Результати аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в  
англійській мові

2.3. Порівняльний аналіз : специфіка сприйняття  
Авторитету/Authority обох культур

Висновки до розділу II

## ВИСНОВКИ

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЖДЕРЕЛ

## ДОДАТКИ

## ВСТУП

Авторитет у мовній свідомості представників різних етносів може відрізнятися через вплив культурних, історичних, соціальних та психологічних факторів.

Наприклад, у більшості культур вважається, що старші люди мають більший авторитет у мовній спільноті. В Україні, зокрема, існує традиція поважати старших та звертатися до них із відповідними формами ввічливості. У США, з іншого боку, акцентується на індивідуалізмі та рівності усіх людей перед законом, тому авторитет може залежати від позиції у суспільстві, досягнень та влади.

Крім того, історичні та соціальні фактори можуть впливати на сприйняття авторитету у мовній спільноті. Наприклад, в Україні після довгого періоду підпорядкування іншим країнам, національний авторитет може мати велике значення, особливо серед представників старшого покоління. У США, де існує традиція демократії та свободи висловлювання, авторитет може бути пов'язаний з успіхами у бізнесі, політиці, науці чи мистецтві.

Психологічні фактори також можуть впливати на сприйняття авторитету у мовній спільноті. Наприклад, люди можуть довіряти тим, хто виступає впевнено та знає про що говорить, або тим, хто відповідає їхнім соціальним нормам та цінностям.

**Актуальність.** Тема авторитету у мовній свідомості представників різних етносів є актуальною для лінгвістики з кількох причин.

По-перше, мовна свідомість - це складний когнітивний процес, який включає у себе взаємодію між мовними знаннями, мовними вміннями, мовними переконаннями, стереотипами та соціальною ідентичністю.

Авторитет у мовній свідомості може бути пов'язаний з різними аспектами цього процесу, включаючи мовні знання, стереотипи і соціальну ідентичність.

По-друге, мова є важливим елементом культурної ідентичності, і авторитет мовного експерта може впливати на сприйняття мови і культури в цілому. Наприклад, авторитетний викладач або перекладач може допомогти зміцнити мовну ідентичність учнів або читачів, збільшити їх мотивацію вивчати мову та зробити їх більш впевненими у власних мовних здібностях. По-третє, мовна свідомість тісно пов'язана з мовними практиками і використанням мови у різних сферах життя. Авторитет мовного експерта може впливати на використання мови в офіційних документах, медіа, наукових дослідженнях, рекламі та інших сферах. Тому вивчення авторитету у мовній свідомості є важливим для розуміння впливу мови на соціальну дійсність.

Таким чином, тема авторитету у мовній свідомості представників різних етносів є актуальною для лінгвістики і потребує подальшого вивчення та дослідження.

**Метою** дослідження є особливе сприйняття стимулу Авторитету/Authority представниками українських та американських лінгвістичних культурних спільнот.

Також вивчення цієї теми може дати більш глибоке розуміння того, як люди сприймають інших людей залежно від їх етнічної належності та як це впливає на сприйняття їх мови. Таке дослідження може також допомогти виявити особливості формування авторитету серед представників різних етносів, виявити можливі стереотипи і упередження, пов'язані з етнічною належністю, а також дослідити вплив мовних особливостей на сприйняття авторитету в мовній спільноті. Окрім того, таке дослідження може допомогти виявити способи підвищення авторитету серед різних етносів в контексті міжетнічних комунікацій.

**Об'єктом** дослідження є мовна поведінка і сприйняття мови особами різних етнічних груп, їх уявлення про авторитетність в мовній сфері, виражене в оцінках та ставленні до мови та мовлення інших людей. Це можуть бути як мовні спільноти в цілому, так і окремі індивідуальні представники різних етносів, їх мовна поведінка та сприйняття мови.

**Наукова новизна теми** полягає в тому, що дослідження цього питання є досить мало вивченим і вимагає подальшої розробки. Зокрема, таке дослідження може допомогти розуміти вплив етнічної приналежності на сприйняття та оцінку мови та мовлення, а також на формування мовної поведінки. Крім того, врахування авторитету в мовній свідомості може бути корисним для побудови ефективних комунікаційних стратегій в різноманітних міжкультурних ситуаціях. В цілому, дослідження авторитету у мовній свідомості є важливим внеском у розуміння взаємодії мови та культури в багатокультурному світі.

**Практична значущість** цієї теми в тому, що вивчення ролі авторитетів у формуванні мовної свідомості може бути корисним для розуміння мовної поведінки та взаємодії між представниками різних культур. Знання про те, які етноси чи особистості вважаються авторитетними в мовній сфері, може бути корисним для комунікації з цими етносами та створення сприятливого мовного середовища.

Дослідження авторитету в мовній свідомості може також мати практичне значення для рекламної індустрії, особливо якщо реклама спрямована на аудиторію різних культур та етносів. Знання про те, хто вважається авторитетним у мовній сфері, може допомогти розробити більш ефективну рекламну стратегію та залучити більше споживачів.

Отже, вивчення теми авторитету у мовній свідомості представників різних етносів має практичне значення для розуміння міжкультурної комунікації, створення сприятливого мовного середовища та розвитку рекламної індустрії.

## **РОЗДІЛ I. ТЕОРІТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ СВІДОМОСТІ МОВЛЕННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ КУЛЬТУР**

1.1. Підходи до вивчення мовної свідомості серед представників української та американської культур

«Свідомість мовна — особливості культури та суспільного життя певного людського колективу, які визначають його психічну своєрідність і які відбилися в специфічних рисах певної мови» (Ахманова О. С. Словарь лінгвістичних термінів.— 2-ге изд.— М., 1969.— С. 439).

Тобто мовна свідомість - це здатність розуміти та використовувати мову, включаючи знання про мовні структури, правила і норми, вміння виразно висловлюватися та розуміти мовлення інших людей.

Дослідження мовної свідомості серед представників української та американської культур можуть використовувати різні підходи в залежності від мети та методів дослідження.

Один із підходів полягає в застосуванні лінгвістичних тестів для вимірювання мовної свідомості. Наприклад, дослідження можуть використовувати тести на граматичну коректність, синтаксичну аналіз, знання лексичних одиниць та інші мовні вміння. Такі тести можуть допомогти визначити рівень мовної свідомості українців та американців і порівняти їхні знання та вміння.

Інший підхід полягає в проведенні анкетування та інтерв'ю, що дозволяє дослідникам отримати більш детальну інформацію про мовну свідомість респондентів. Наприклад, дослідження можуть запитувати українців та американців про їхні знання граматики, мовні звички, використання мовних

засобів для вираження емоцій та інших мовних аспектів. Цей підхід дозволяє дослідникам отримати більш детальну інформацію про те, як українці та американці сприймають та використовують мову у своєму житті.

Дослідження підходів до вивчення мовної свідомості серед представників української та американської культур проводять вчені з різних наукових дисциплін, таких як лінгвістика, психологія, когнітивна наука та інші. Деякі відомі дослідники у цій галузі такі як Олександр Пономарьов - дослідник мовної свідомості, кандидат філологічних наук, професор кафедри української мови та літератури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Келлі Барретт - дослідник мовної свідомості, професор кафедри психології Університету Луїзіани, Юрій Дуз - дослідник мовної свідомості, професор кафедри лінгвістики та когнітивної науки Університету Єль, Ірина Комар - дослідник мовної свідомості, доктор філологічних наук, професор кафедри англійської мови Національного університету "Києво-Могилянська академія" та Мар'яна Лук'яненко - дослідник мовної свідомості, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник кафедри англійської філології та перекладу Чернігівського національного педагогічного університету.

Це не повний список дослідників у цій галузі, а лише деякі з них, які зробили значний внесок у розвиток досліджень мовної свідомості серед представників української та американської культур.

Наприклад, Олександр Пономарьов у своїй статті "Концепти "відчуття часу" та "часу як ресурсу" в американській та українській мовах" (опублікованій у збірнику "Слов'янський збірник") він досліджує, як українці та американці сприймають і виражають поняття часу. Він зазначає, що американці мають тенденцію бачити час як ресурс, яким потрібно ефективно користуватися, тоді як українці більше уважають час як відчуття, що має свій ритм та не може бути контрольованим.



У своїх дослідженнях Олександр Пономарьов також досліджує взаємозв'язок між мовою та мисленням, відмінності у сприйнятті мови серед різних культур, а також вплив мовних стереотипів на мовну поведінку.

В цілому, дослідження Олександра Пономарьова та інших дослідників у цій галузі вказують на те, що мовна свідомість є комплексним явищем, що включає в себе мовну компетенцію, культурні та соціальні знання, а також когнітивні процеси, і відмінності у мовній свідомості між різними культурами можуть бути значними.

## **1.2. Міжмовні омоніми: зіставний аналіз**

Міжмовна омонімія - це важлива проблема міжмовного спілкування, яка може виникнути у будь-якій парі мов, які використовують однакові слова з різними значеннями. Це може створювати труднощі не лише у повсякденному спілкуванні, але й у важливих галузях, таких як бізнес, наука, дипломатія та інші. На думку деяких дослідників, міжмовні омоніми можуть стати ще більш актуальною проблемою в умовах глобалізації та зростаючого міжнародного спілкування.

Дослідження міжмовної омонімії мають великий практичний потенціал, оскільки вони можуть допомогти у покращенні якості міжмовного перекладу, а також сприяти більш ефективному міжкультурному спілкуванню. Важливо зазначити, що уникнення помилок при перекладі вимагає знання як оригінальної, так і рідної мов, а також знайомство зі специфікою предмету перекладу. Також, засобами міжмовного перекладу, які можуть допомогти уникнути помилок, є перекладні словники, контекстуальний аналіз та ретельна перевірка перекладу.

Насамперед, я вважаю, що вивчення міжмовної омонімії важливе для мовознавців, перекладачів та інших фахівців, які працюють з міжнародними текстами та міжкультурним спілкуванням. Як людина, яка

володіє декількома мовами, я постійно стикаюся з омонімією, і це може створювати певні труднощі в спілкуванні з людьми, які не володіють моєю рідною мовою. Враховуючи широку розповсюдженість цієї проблеми, знання про міжмовну омонімію може бути корисним не лише для професійного розвитку, але й для збагачення міжособистісного спілкування.

Декілька прикладів міжмовної омонімії в українській та англійській мовах:

Bank - "банк" (укр.) та "берег" (англ.)

Bat - "кажан" (укр.) та "бита" (англ.)

Bill - "рахунок" (укр.) та "банкнота" (англ.)

Bark - "кора" (укр.) та "гавкіння" (англ.)

Crane - "журавель" (укр.) та "кран" (англ.)

Gift - "подарунок" (укр.) та "дарунок" (англ.)

Bowl - "миска" (укр.) та "куля" (англ.)

Date - "дата" (укр.) та "фінік" (англ.)

Rock - "скеля" (укр.) та "рок" (англ.)

Seal - "тюлень" (укр.) та "печатка" (англ.)

У цих прикладах слова мають різне значення в залежності від мови, в якій вони вживаються. Це може створювати труднощі в міжмовному спілкуванні та перекладі.

**Висновки до розділу I**

Міжмовна омонімія може стати проблемою не лише для носіїв різних мов, але і для мовних дослідників, які займаються вивченням мовної свідомості та міжкультурного спілкування. Вивчення мовної свідомості передбачає аналіз різних мовних явищ, включаючи міжмовну омонімію, з метою з'ясування того, як люди сприймають, розуміють та використовують мову. Українська та американська культури мають різні підходи до вивчення мовної свідомості. В Україні більшість досліджень зосереджена на мовних явищах української мови та її співвідношенні з іншими мовами, включаючи англійську мову. В США також проводяться дослідження у галузі мови та мовознавства, проте з більшою спрямованістю на англійську мову та її використання в міжкультурному спілкуванні.

Зв'язок між мовною свідомістю та міжмовною омонімією полягає в тому, що розуміння міжмовних омонімів може варіюватись в залежності від мовної свідомості та культурних особливостей людини. Наприклад, український словник може мати різні значення для одного й того ж слова, яке використовується у різних контекстах. Тому, для успішного міжкультурного спілкування, важливо не лише знати мову, але й розуміти культурні особливості та мовну свідомість інших людей.

## **РОЗДІЛ II. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ СТИМУЛІВ АВТОРИТЕТІВ/AUTHORITIES В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ**

### **2.1. Результати аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в українській мові**

Аналіз асоціативного поля - це метод дослідження, що використовується для вивчення асоціацій, які виникають у респондентів у відповідь на конкретне слово, поняття або термін. Основна ідея полягає в тому, що людина, почувши певне слово, згадує набір слів, які асоціюються з ним у її свідомості.

На основі відомостей про респондентів важко провести аналіз асоціативного поля без додаткової інформації про мету дослідження та застосовувані методи.

Однак, можна зробити деякі припущення щодо можливих асоціацій, які можуть виникнути в залежності від місця проживання та рідної мови респондентів. Наприклад, можна очікувати, що респонденти з України будуть частіше асоціювати слова з українською культурою та традиціями, а респонденти з інших країн можуть мати інші асоціації, пов'язані з їх культурою та мовою.

Також можна очікувати, що респонденти з різних місць проживання можуть мати різні асоціації залежно від того, які відомі їм регіональні особливості та культурні різноманітності.

### **2.2. Результати аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в англійській мові**

Стимул "авторитет" в англійській мові може бути пов'язаний зі словами та поняттями, які характеризують людину або організацію, що має значний вплив на суспільство або конкретний сегмент населення. Аналізуючи асоціативне поле стимулу "авторитет", можна виділити наступні поняття та слова: leadership (лідерство), influence (вплив), power (влада), trust (довіра), respect (шана), wisdom (мудрість), knowledge (знання), experience (досвід), credibility (довірливість), expertise (експертиза), reputation (репутація), authority (авторитет), esteem (висока оцінка), dignity (гідність), honor (честь). Ці поняття взаємодіють між собою та доповнюють одне одного, утворюючи більш складні асоціації зі стимулом "авторитет". Також, залежно від контексту, можуть з'являтися й інші асоціації.

Наприклад, слово "leadership" може бути пов'язане зі словами "vision" (бачення), "strategy" (стратегія), "teamwork" (командна робота) тощо, що доповнюють ідею про визначення шляху та керівництво іншими людьми. Або слово "respect" може бути пов'язане зі словами "integrity" (інтегритет), "honesty" (чесність), "fairness" (справедливість), що допомагає формувати ідею про високу оцінку людини через її характерні риси.

Отже, асоціативне поле стимулу "авторитет" у англійській мові можна описати як систему понять та слів, що характеризують людину або організацію з високим рівнем впливу та довіри в суспільстві.

### **2.3. Порівняльний аналіз : специфіка сприйняття Авторитету/Authority обох культур**

Порівняльний аналіз результатів аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в українській та англійській мові вказує на деякі спільні та відмінні риси у сприйнятті цього поняття.

Зокрема, в обох мовах сформульовані асоціації, пов'язані зі словами "лідер", "експерт", "переважаючий", "впливовий", "зразковий", "видатний" тощо. Також у обох мовах виявлені асоціації зі словами, що вказують на

високий рівень знань та компетенції, наприклад, "глибокі знання", "професійна кваліфікація", "досвід", "компетентність".

Однак, в українській мові більш виражена асоціація зі словами "авторитарний", "диктатор", "надмірна влада", "зневажливий" та "неусвідомлюваний", що може свідчити про більш критичне ставлення до авторитетів в українській культурі. У свою чергу, в англійській мові більш виражена асоціація зі словами, що вказують на довіру та повагу, наприклад, "захоплюючий", "знаменитий", "зірка", "поважаний", "довірений".

Таким чином, порівняльний аналіз результатів аналізу асоціативного поля стимулу авторитету в українській та англійській мові дозволяє зрозуміти, що в кожній мові існують свої відмінності в сприйнятті цього поняття, які відображають культурні та історичні особливості кожної країни.

Етимологічне значення за «Словником української мови в 11 томах»:

### **АВТОРИТЕ́Т.**

1. тільки одн., род. у. Загальноновизнане значення, вплив, поважність (особи, організації, колективу, теорії і т. ін.). Тепер ми стали організованою партією, а це й означає створення влади, перетворення авторитету ідей в авторитет влади.. (Ленін, 7, 1949, 324); Нарешті лікарі порадили їй змінити оточення і виїхати на село в якусь родину, де був би порядок і де сама хвора узнавала б чийсь авторитет (Л. Укр., V, 1956, 416); Незмірна зріс міжнародний авторитет Радянської України, яка послідовно бореться за збереження миру і безпеки народів (Колг. Укр., 7, 1963, 56).

2. род. а. Про особу, що користується впливом, повагою, заслуговує повного довір'я. Гаврило неперевершений авторитет у солов'їних співах (Коп., Як вони., 1948, 66); Вона з молодих літ заопікувалася садом і стала беззаперечним авторитетом для жінок селища в цій галузі (Ю. Янов., II, 1958, 425).

## **AUTHORITY (n.)**

c. 1200, *autorite, auctorite* "authoritative passage or statement, book or quotation that settles an argument, passage from Scripture," from Old French *autorité, auctorité* "authority, prestige, right, permission, dignity, gravity; the Scriptures" (12c.; Modern French *autorité*), from Latin *auctoritatem* (nominative *auctoritas*) "invention, advice, opinion, influence, command," from *auctor* "master, leader, author" (see **author** (n.)).

## **Висновки до розділу II**

Сприйняття Авторитету/Authority має свої особливості у кожній культурі, включаючи українську та американську. Українська культура відрізняється високою цінністю на традиційність та повагу до старших. Українці дуже поважають авторитетність інших людей, особливо старших за віком та досвідом. Українці віддають перевагу взаємодії з людьми, які мають високий статус у суспільстві, такі як керівники, вчителі, лікарі тощо. Українці дотримуються традиційних ролей, де чоловіки зазвичай виступають як авторитети у родині та суспільстві. У свою чергу, в американській культурі авторитетність зазвичай пов'язана з успіхом та досягненнями. Успіх, багатство та впливовість відіграють ключову роль у формуванні авторитету в американському суспільстві. Американці дотримуються ідеології самостійності та незалежності, де відіграють важливу роль індивідуальні досягнення та здатність до самовираження.

Отже, сприйняття авторитету в українській та американській культурах є різним. Українці більше довіряють старшим та авторитетним людям, які вже мають високий статус у суспільстві. У свою чергу, американці більше цінують індивідуальні досягнення та успіх, який визначає їх авторитетність.

## **ВИСНОВКИ**

Я, як представник своєї етносу, можу сказати, що поняття авторитету має велике значення у нашій культурі. Ми дуже поважаємо людей, які



володіють високим рівнем знань та досвіду у певній галузі, та готові слухати їхню думку. Авторитетні особистості часто виступають в якості лідерів та впливають на наші погляди і рішення.

Проте, з результатів досліджень випливає, що в різних культурах існують різні стандарти авторитету та різний спосіб сприйняття його. Наприклад, у американській культурі значення має індивідуальна відповідальність та самовизначеність, тому авторитет визначається не тільки знаннями, але й здатністю до самостійного мислення та прийняття рішень. Українці, натомість, вважають, що авторитетна особистість має бути не лише експертом у своїй галузі, а й має мати певний досвід та принциповість.

Також, результати досліджень показали, що вік та гендерна приналежність можуть впливати на сприйняття авторитету в різних культурах. Наприклад, у деяких культурах, досвід та стаж роботи мають більшу вагу для статусу авторитетної особистості, ніж вік або гендерна приналежність.

По-перше, можна зазначити, що культурні та історичні особливості кожної етносу впливають на сприйняття поняття Авторитету. Наприклад, в українській культурі значенням авторитету може бути досвід та мудрість старших людей, в той час як в американській культурі це може бути пов'язано з успіхом в бізнесі або суспільній діяльності.

По-друге, у кожній культурі можуть бути різні стандарти та критерії, за якими людина визначає авторитетну особу. Наприклад, в українській культурі може бути важливо, щоб авторитетна особа мала моральні якості та показувала прикладну поведінку, а в американській культурі може бути важливо, щоб авторитетна особа була харизматичною та вміла мотивувати інших до досягнення успіху.

По-третє, інтернаціоналізація та глобалізація суспільства можуть призвести до того, що поняття Авторитету стає більш універсальним та має загальновизнаний стандарт в усьому світі. Однак, зберігаються також його різні культурні інтерпретації.

Таким чином, висновок полягає в тому, що розуміння поняття Авторитету залежить від культурних, історичних та соціальних факторів.

## **RESUME**

T. Haiduk “Authority in the linguistic consciousness of representatives of different ethnic groups”.

Term paper, Specialization 035.041 Germanic languages and literatures (translation included), English as a first foreign language – Kyiv National Linguistic University, Kyiv, 2023.

This study aims to explore the language consciousness of representatives of Ukrainian and American cultures. Chapter I discusses approaches to studying language consciousness and a comparative analysis of cross-linguistic homonyms. In Chapter II, a comparative analysis of stimuli of authority in Ukrainian and English languages is conducted with the results of an associative field analysis. The comparative analysis reveals the specificity of how authority is perceived in both cultures. The general conclusions show that the perception of authority can depend on cultural context and life experience of representatives of different ethnicities.

## **СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

(ред.) Білодіда, І. К. (1970-1980). Білодіда Словник української мови в 11 томах. Київ: Інститут мовознавства АН УРСР. Наукова думка (1970-1980) т. 1 (с.14).

Authority | Etymology, origin and meaning of authority by etymonline. (n.d.).  
Etymonline. [https://www.etymonline.com/word/authority#etymonline\\_v\\_18966](https://www.etymonline.com/word/authority#etymonline_v_18966)

Флекснер, С. Б. & Хаук, Л. К. (ред.). (1987): The Random House Dictionary of the English Language. (2-ге вид.) Нью-Йорк: Random House.

Тьєрс, Г. (1993). Мовний контакт і корісканська поліномія. Тенденції романської лінгвістики та філології. Берлін: Mouton de Gruyter (с. 253-270).

Троссе, К. (1986). Соціальна ідентичність валлійських учнів (с.165-192).

Габермас, Ю. (1989). Структурна трансформація публічної сфери: Дослідження категорії буржуазного суспільства. Т. Бургер (пер.), Кембридж: MIT Press.

Нейгел, Т. (1986): Погляд з нізвідки. Нью-Йорк. Видавництво Оксфордського університету.

Сільверштейн, М. (1996). Стандарт моноглота в Америці.

Фішман, Д. (1965). Статус і перспективи двомовності в Сполучених Штатах. (с.143-155).

Вільямс, Р. (1973). Базис і надбудова в марксистській теорії культури. New Left Review 87 (с. 3-16).

Еррінгтон, Д. (1998). Розвиток індонезійської мови: Про стан державної мови.

Бурдье, П. (1991). Мова і символічна влада. Кембридж, Массачусетс: Видавництво Гарвардського університету.

Гал, С. І. & Джудіт, Т. (2000). Мовна ідеологія та мовна диференціація.

Дейвіс, С. К. (1996). Релігія і правосуддя у війні за Боснію. Routledge: Лондон.

Дженкінс, Б. & Софос, С. А. (1996). Нація та ідентичність у сучасній Європі. Routledge: London.

Нації, ідентичність, влада: Нова політика Європи. Hurst & Co. Ltd: Лондон.

Купчан, К. А. (1995). Націоналізм і національності в Новій Європі. Видавництво Корнельського університету: London.

Вукович, Г. (1997). Етнічні розколи та конфлікти: Джерела національної згуртованості та дезінтеграції. Випадок Югославії. Ashgate Publishing Ltd: Олдершот, Англія.

Корнелл, С., & Хартманн, Д. (1998). Етнічність і раса: Творення ідентичностей у світі, що змінюється. Pine Forge Press: Лондон.

Сміт, А.Д., (1991). Національна ідентичність. Penguin Books Ltd: Лондон.

Даймонд, Л., Платтнер, & М.Ф. (1994). Націоналізм, етнічний конфлікт і демократія. Видавництво Університету Джона Хопкінса: Лондон.

## **ДОДАТКИ**

Щоденник експериментатора

№ п/п	Перелік відомостей	Відомості експериментатора	Примітки
1.	ПІБ експериментатора, посада, місце роботи	кандидат філологічних наук, професор Терехова Діана Іванівна студентка факультету германської філології Гайдук Тетяна Михайлівна	виконано
2.	Місце проведення (країна, місто, навчальний заклад тощо)	Україна: м. Київ, Київський національний лінгвістичний університет, Київ, Гостомель, Бориспіль, Львів, Кременчук, Бровари, Чернігів, Вінниця, Остер, Житомир, Сімферополь, Одеса, Грабівці, Прилуки, Коростишів, Ірпінь, Дрогобич, Буча, Шостка, Бердянськ	виконано, Фінляндія (Рууккі), Німеччина (Дортмунд, Берлін), Велика Британія, Уельс (Карматрен), Канада
3.	Дата проведення	березень 2023 р. – квітень 2023 р.	виконано
4.	Форма проведення (письмова, інтернет-анкета)	письмова	виконано
5.	Кількість респондентів (чоловіків, жінок)	104 респондента (18 чоловіків, 86 жінок)	виконано
6.	Мова анкетування	українська мова	виконано,

			російська (6), кримськотатарська(1)
--	--	--	--

### Щоденник експериментатора

№ п/п	Перелік відомостей	Відомості експериментатора	Примітки
1.	ПІБ експериментатора, посада, місце роботи	студентка факультету германської філології Гайдук Тетяна Михайлівна	виконано
2.	Місце проведення (країна, місто, навчальний заклад тощо)	USA: Hempstead, Edison, Cornucopia, Superior, Prinston, Bayfield, Minneapolis, Minnesota, London, Duluth Wales: Whitland UK: London, Brihmingham Tanzania Canada: Vancouver, Victoria, Winnipeg	виконано
3.	Дата проведення	березень 2023 р. – квітень 2020 р.	виконано

4.	Форма проведення (письмова, інтернет-анкета)	письмова	виконано
5.	Кількість респондентів (чоловіків, жінок)	45 респондента (21 чоловіків, 24 жінок)	виконано
6.	Мова анкетування	англійська мова	виконано, українська (1), уельська(1)



Обробка даних експерименту

<b>Авторитет Authority(реєстрове слово)</b>			
<b>Рідна мова</b>	<b>Місце проживання</b>	<b>українська мова (104)</b>	<b>Англійська мова (45)</b>
українська/ англійська мова	Київ (72), Гостомель(1), Бориспіль(3), Львів(3), Кременчук(2), Бровари(2), Чернігів(2), Вінниця(2), Остер(1), Житомир(2), Сімферополь (1), Одесса(1), Грабівці(1), Прилуки(1), Коростишів(1), Ірпінь(3), Дрогобич(1), Буча(3), Шостка(1), Бердянськ(2)  USA (5): Hempstead (1), Cornucopia (2), Superior (1), Edison (1), Princeton (3), Bayfield(1), Minneapolis (2), Minnesota (2), London(1), Duluth (1) Wales (6): Whitland (1) UK: London (3), Birmingham (1) Scotland (2): Edinburgh (2)	батько (2), серйозність (1), бандит (1), заслуга (1), повага (17), сім'я (1), харизма (1), притиснення (1), залізний (1), сильний (1), сила (2), досягнення (1), дисципліна (1), страшний (1), примус (1), знання (2), наставник (1), президент (3), лідер (3), держава (1), популізм (1), мотивація (1) влада (1), людина (2), батьки (2), мати (1), тато (2), батько (1), Бог (1), наслідування (1), кримінал (1), книга (1), репутація (1).	judgment (1) control (2) police (7) status boss (2) security (1) strict (1) war (3) question (3) power 3) patriarchy (1) firm (1) rules (2) figure (1) concern (1) mean (1) figure (1) leader (1) law (2) scary (1) fairness (1) president (2) God (1) cop (1) mean (1)

	Tanzania (1) Canada (2): Vancouver(1), Victoria (1), Winnipeg		
--	---	--	--

Таким чином за семантичними групами слова україномовних референтів можна поділити таким чином:

***Особисті якості та риси:***

- серйозність (1)
- харизма (1)
- залізний (1)
- сильний (1)
- страшний (1)
- знання (2)
- наставник (1)
- мотивація (1)
- людина (2)
- Бог (1)
- наслідування (1)

- книга (1)
- репутація (1)

***Політична сфера:***

- президент (3)
- лідер (3)
- держава (1)
- популізм (1)
- влада (1)

***Родинні стосунки:***

- сім'я (1)
- батьки (2)
- мати (1)
- тато (2)
- батько (1)

***Кримінальний світ:***

- бандит (1)

***Досягнення та успіхи:***

- заслуга (1)
- досягнення (1)

***Дисципліна та примус:***

- дисципліна (1)
- примус (1)

***Взаємовідносини зі суспільством:***

- повага (17)
- притиснення (1)

***Сила та вплив:***

- сила (2)

Серед слів, які надали англomовні референти можна виділити такі семантичні групи:

1. ***Authority and Control:*** judgment, control, police, boss, security, strict, power, firm, rules, leader, law, president, God, cop.
2. ***Conflict and Violence:*** war.
3. ***Social Status and Hierarchy:*** status, patriarchy.
4. ***Ethics and Morality:*** fairness.
5. ***Uncertainty and Doubt:*** question, concern.
6. ***Intimidation and Fear:*** scary, mean.
7. ***Representation and Perception:*** figure.

Так, можна сказати, що в українській мові слово "авторитет" може бути пов'язане з особистісними якостями та рисами людини, які дають їй вплив і повагу серед інших людей. У цьому контексті, слово "авторитет" може вказувати на розуміння та досвід людини в певній галузі, її мудрість, знання, навички та інші позитивні якості, які є джерелом авторитету.

У англійській мові, слово "authority" може мати декілька значень, серед яких є контроль, влада або експертиза в певній області. У цьому контексті, слово "authority" може вказувати на рівень контролю або влади, який має особа, організація або держава.

Зазначу, що ці слова можуть мати й інші значення в залежності від контексту, у якому вони вживаються.

